

Budapesti ökológikus évelőágyak vizsgálata fenntartási szempontból

Csizmadia Luca

Tájrendező, kertépítő mérnöki alapképzési szak, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Belső témavezető: (Tóth Barnabás, Egyetemi tanársegéd, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Kert- és Szabadtértervezési Tanszék)

Külső témavezető:

Dolgozatom a budapesti közterületi évelőágyások fenntartási gyakorlatát vizsgálja, különös tekintettel az ökológiai szemléletű módszerek alkalmazására és relevanciájára. Az ökológikus parkfenntartás nem csak ökológiai, hanem feltételezhetően gazdasági előnyökkel is jár, kutatásom célja e feltételezés igazolása.

A vizsgálat hét budapesti évelőágyásra terjed ki: a Margit-szigeten, Függetlenségi Parkban, Feneketlen-tónál, BAH- csomópontnál, Szent Gellért térnél, Magyar Jakobinusok terénél, valamint a Püskösdűfű Parkban található mintaterületekre.

Tervezői dokumentációk és helyszíni vizsgálatok alapján értékelem az ágyások 2025. évi növényanyagát, az évelő fajok vitalitását, borítottságát és díszítő értékét. Vizsgálom az ágyások kialakítását, a növényekre ható környezeti tényezőket, valamint a fenntartási gyakorlatokat és az állományállapot közötti összefüggéseket.

Irodalmi forrásokra támaszkodva hangsúlyozom a városi zöldfelületek klímavédelmi jelentőségét, és kiemelem a fenntarthatóságot előtérbe helyező tervezői és fenntartói szemlélet fontosságát. Elemzem J. P. Grime féle CSR életstratégia-elméletét és annak gyakorlati alkalmazhatóságát a város növényállomány kezelésben. A kutatás részeként interjúkat készítettem a fenntartó szakemberekkel a mindennapi fenntartási gyakorlatok és tapasztalatok feltárása érdekében.

A növényfajokat ágyásonként táblázatba rendeztem, taxononként értékeltem, továbbá elemeztem az öntözés, metszés, növénypótlás, növényvédelem formáját és gyakoriságát. Összevetve a területek növényanyagát, az évelő díszgyertya (*Gaura lindheimeri*) és a varjúháj (*Sedum spp.*) bizonyultak a leggyakrabban alkalmazott fajoknak.

Az öntözött területeken a díszfüvek (*Miscanthus spp*, *Pennisetum spp.*), az őszirózsák (*Aster spp.*), valamint a jószagú cickafark (*Achillea filipendulina*) mutatkoztak a legerőteljesebben növekvő fajoknak. A vizuális állapotértékelés során a növekedés, talajtakarás, díszítőérték, valamint a biotikus és abiotikus tűrőképesség szempontjait értékelve a Pünkösdfürdő Park, valamint a BAH-csomópont növényállománya kapta a legmagasabb értékelést. A vizuális értékelés során a növényágysók fejlettségi állapota figyelembevételre került.

Az eredmények alapján az ökológikus szemléletű tervezés és fenntartás költséghatékonyak bizonyulnak, a helyesen megválasztott fajösszetétel és a ritkább, de tudatosan végzett beavatkozások hosszú távon javítják a növényállomány stabilitását és díszítőértékét.